

Handläggare
Cecilia Rivard
Telefon: 0850818048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2021-11-16

Naturvårdsverkets rapport Uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av Naturvårdsverkets rapport Uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen.

Sammanfattning

EU:s medlemsstater ska enligt artikel 22.1 i avfallsdirektivet senast den 31 december 2023 ha säkerställt att bioavfall antingen separeras och återvinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall. Kravet omfattar allt bioavfall, det vill säga både avfall som produceras av hushåll och yrkesmässiga verksamheter. Naturvårdsverket har haft regeringens uppdrag att föreslå hur artikel 22 kan genomföras i den svenska lagstiftningen.

Genomförandet av förslagen bedöms öka utsortering och insamling av livsmedels- och köksavfall med cirka 400 000 ton från hushåll, dagligvaruhandeln och restauranger per år i Sverige. Den miljömässiga vinsten är framför allt att livsmedels- och köksavfall styrs från energiåtervinning till rötning eller kompostering så att även växtnäring kan nyttiggöras. Verket konstaterar i sin rapport att de förslag man lämnar kommer att kräva betydande investeringar.

Av förvaltningens verksamheter är det 77 procent som redan idag samlar in sitt matavfall. Grenar, sly och ris från parkskötsel flisas och går vidare till förbränning för energiutvinning. Ogrärens och annat organiskt material går på deponi. Invasiva växter skickas till förbränning. Förvaltningen ser i stort positivt på förslaget eftersom det leder till en högre grad av återvinning av avfall inom EU, men

vi saknar kompetens att göra mer detaljerade bedömningar av konsekvenserna. Där förlitar vi oss på den expertis som finns hos ansvariga nämnder och styrelser i staden, framför allt Stockholm Vatten och Avfall AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Bakgrund

Den 26 november 2020 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att föreslå hur artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet) kan genomföras i den svenska lagstiftningen.

EU:s medlemsstater ska enligt artikel 22.1 i avfallsdirektivet senast den 31 december 2023 ha säkerställt att bioavfall antingen separeras och återvinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall. Kravet omfattar allt bioavfall, det vill säga både avfall som produceras av hushåll och yrkesmässiga verksamheter. I avfallsdirektivet definieras bioavfall som biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall, livsmedels- och köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler.

Naturvårdsverket redovisade resultatet av sitt uppdrag den 2 september i år. Kommunstyrelsen har remitterat rapporten till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 9 november. Ansvarig rotel har inte kunnat bevilja förlängd svarstid eftersom kommunstyrelsen i sin tur har fått kort svarstid från miljödepartementet. Förvaltningen har därför kommit överens med roteln om att lämna detta tjänsteutlåtande på utsatt tid och därefter lämna nämndens ställningstagande så snart protokollet är justerat, förhoppningsvis den 16 november.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling.

Remissen i sammanfattning

Implementeringen av EU:s avfallspaket som beslutades 2018 pågår fram till 2025 då alla ändringar ska vara genomförda.

Avfallspaketet ska främja en mer cirkulär ekonomi och bidra till minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter och komponenter, ökad återvinning samt en förbättrad avfallshantering. Artikel 22 om bioavfall är en del av avfallspaketet och innebär att EU:s medlemsstater senast den 31 december 2023 ska säkerställa att bioavfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall.

Naturvårdsverkets utgångspunkt vid införandet av artikel 22 i svensk lagstiftning är att alltid styra uppåt i avfallshierarkin, eftersom återanvändning ger den högsta miljönyttan. Det innebär att undvika uppkomsten av bioavfall genom att verka mot matsvinn och överproduktion av livsmedel. När bioavfall uppstår ska det materialåtervinnas i möjligaste mån, och det ska ske utifrån vad som ger minst miljöpåverkan och samtidigt är ekonomiskt gångbart.

Förändringarna i avfallsförordningen innebär att bioavfall ska sorteras ut och samlas in separat eller materialåtervinnas på plats. Reglerna blir obligatoriska för alla, både verksamheter och hushåll. För att åstadkomma en ändamålsenlig insamling föreslår Naturvårdsverket att kommunen ska erbjuda ett insamlingssystem för livsmedels- och köksavfall och insamlingsplatser för trädgårds- och parkavfall.

Därutöver behövs ett antal undantag och förtydliganden för att hantera olika specialfall och potentiellt negativa konsekvenser:

- Naturvårdsverket kommer att kunna ge kommuner dispens om separat insamling inte är genomförbar eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna.
- Flytande bioavfall, förutom flytande fett, undantas kravet om att bioavfall ska separeras och hanteras skilt från annat avfall.
- För sådant bioavfall, exempelvis grenar, stubbar och havreskal, där materialåtervinning såsom kompostering eller rötning inte är lämpligt ska, med utgångspunkt från avfallshierarkin, även energiåtervinning vara tillåten.
- Kommunen får föreskriva om möjligheten för hushåll att elda sitt trädgårdsavfall respektive ge dispens för att tillåta majbrasor och liknande vid allmänna sammankomster.

- Växtavfall från skötsel av företagsparker där allmänheten inte har tillträde, vägrenar, ledningsgator och järnvägar och liknande, föreslås beskrivas som skogsbruksavfall och klassificeras därmed inte som kommunalt avfall.

Genomförandet av förslagen bedöms öka utsortering och insamling av livsmedels- och köksavfall med cirka 400 000 ton från hushåll, dagligvaruhandeln och restauranger per år i Sverige. Den miljömässiga vinsten är framför allt att livsmedels- och köksavfall styrs från energiåtervinning till rötning eller kompostering så att även växtnäring kan nyttiggöras.

Den ökade utsorteringen och insamlingen av bioavfall förväntas ge en kostnadsökning för avfallskollektivet på cirka 800 miljoner kronor per år i Sverige. Naturvårdsverket konstaterar att förslagen kommer att kräva betydande investeringar och ökade kostnader som inte finansieras med avfallstaxan. Förslagen bedöms få stor påverkan på fastighetsägare, butiker, restauranger och storkök. De behöver införa nya rutiner i kök och restaurangdel och det uppstår en ökad arbetsbelastning för personalen på grund av krav på att informera gästerna hur de ska hantera sitt avfall. Det kan också innebära behov av investeringar för att bygga om avfallsutrymmen och insamlingssystem för att åstadkomma en ändamålsenlig hantering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Av förvaltningens verksamheter är det redan idag 77 procent som samlar in sitt matavfall. I flera verksamheter inom förvaltningen pågår satsningar för att minska matsvinnet. Avfall från parkskötsel som grenar, sly och ris från parkskötsel flisas och går vidare till förbränning för energiutvinning. Ogrärens och annat organiskt material går på deponi och invasiva växter skickas till förbränning. Förvaltningen ser i stort positivt på förslaget eftersom det leder till en högre grad av återvinning av avfall inom EU, men vi saknar kompetens att göra mer detaljerade bedömningar av konsekvenserna. Där förlitar vi oss på den expertis som finns hos ansvariga nämnder och styrelser i staden, framför allt Stockholm Vatten och Avfall AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef

Bilaga

Naturvårdsverkets rapport Uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen

Farsta stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2021-10-28
Sara Wrethed, Avdelningschef	2021-10-28